PROCESUL DE GHIDARE ÎN CARIERĂ A ELEVILOR DIN CICLUL LICEAL

Serghei IACHIM

CZU: 373.5.048.4 *iachims@mail.ru*

The research goal consists in determining the effective career guidance strategies of high school students.

The research goals:

1. Analysis of the theoretical aspects of the career guidance of students;

2. Identification of the educational factors involved in career guidance;

3. Determining the effective career guidance strategies of high school students;

4. Experimental validation of student career guidance strategies.

Theoretical value of the research is determined by the analysis of the theoretical approaches referring to the specifics of the career guidance in the lyceum cycle, the theories underpinning the career guidance process and the study of the educational factors involved in the career guidance. Establishing ways to engage in career planning will support the application of theoretical approaches in practice.

Practical value of the research is outlined by the results of the research: the work reflects the organization and the development of a program of training and career guidance of high school students. As a result of the formative program we have managed to develop the aspects that streamline the career guidance process of students, such as knowing oneself and others, making decision-making more effective, practicing personal marketing tools, and so on. The results of the research may be of real value to teachers, pupils in educational institutions.

Pentru a se integra în câmpul muncii, absolvenţii trebuie pregătiţi să se adapteze la noile cerinţe ale pieţei, dar şi ale societăţii, care sunt în permanentă schimbare. Acest mecanism poate fi realizat doar prin cunoaşterea resurselor interne, iar ulterior dezvoltarea acestora ar trebui să fie o preocupare continuă.

Obiectul cercetării îl constituie procesul de ghidare în carieră a elevilor din ciclul liceal. Scopul cercetării constă în determinarea strategiilor eficiente de ghidare în carieră a elevilor din ciclul liceal. Ipoteza cercetării – procesul de ghidare în carieră a elevilor va fi eficient, dacă:

- vor fi determinate sferele de interes, abilităţile elevilor;

- va fi elaborat şi validat experimental programul de formare și ghidare în carieră a elevilor din ciclul liceal.

Scopul cercetării şi ipoteza lansată solicită realizarea următoarelor obiective ale cercetării:

- analiza reperelor teoretice ale ghidării în carieră a elevilor;
- identificarea factorilor educaţionali implicaţi în ghidarea carierei;
- determinarea strategiilor eficiente de ghidare în carieră a elevilor din ciclul liceal;
- validarea experimentală a strategiilor de ghidare în carieră a elevilor.

Principiile activităţii manageriale pe care ne-am axat au fost:

- cunoaşterea potenţialului individual al persoanei;
- informarea – trei aspecte ale informării;
- piaţa muncii şi cerinţele profesiei;
- oportunităţile sistemului educaţional;
- reperele legislative ale angajării şi posibilităţile legale de evoluţie în carieră;
- formarea sistemului de atitudini, valori şi competenţe ce facilitează integrarea profesională.

Demersurile îndreptate spre atingerea acestui obiectiv trebuie să fie realizate atât în contextul educaţiei formale, cât şi al celei nonformale, printr-o tematică relevantă a orelor de dirigenţie, prin intermediul acţiunilor educative organizate la nivel de şcoală, al celor monitorizate prin mass-media la nivel naţional, al activităţii centrelor de creaţie pentru copii şi tineret, ONG-uri etc.

Promovarea potenţialului individual sau marketingul vocațional – formarea unor abilităţi prin care persoana să tindă şi să poată să se promoveze pe piaţa muncii.

Demersul experimental al cercetării

- Instrumente de cercetare: experimentul pedagogic, studiu de caz.
- Eșantion: 25 de elevi, clasa XI, din cadrul Liceului Teoretic ,,Constantin Negruzzi”, or. Chișinău.

1. Etapa de constatare – *Inventarul de Evaluare a Intereselor Vocaționale (adaptat după J. Holland).*
2. Etapa de formare – *activități de cunoaștere, pentru optimizarea și eficientizarea procesului de ghidare în carieră.*

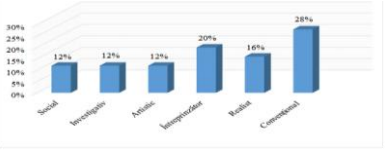
3. Etapa de control – *se verifică prin intermediul testării repetate dacă s-au produs schimbări în urma programului de formare și anume, asupra determinismului elevilor în raport cu viitoarea lor carieră.*

- Elevii în urma activităților desfășurate de autocunoaștere, comunicare, lucru în echipă, analiza atuurilor și punctelor slabe au devenit mai siguri, decișii, stabili în alegerile lor, și oscilează mai puțin de la o preferință la alta.

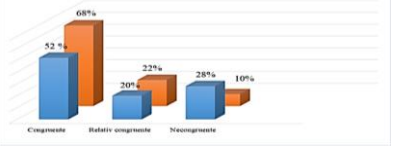
- Elevii s-au identificat cu tipuri de ocupații mai apropiate, identificându-se aspecte specifice ale aptitudinilor și preferințelor lor, ceea ce denotă că elevii au reflectat interacțiuni mai diferențiate, mai puțin omogene față de etapa de constatare a experimentului, ceea ce ne determină să considerăm că elevii din ciclul liceal vor întâlni mai puține dificultăți în luarea deciziei cu privire la viitoarea lor carieră profesională, care de fapt constituie pilonul de bază în procesul de ghidare în carieră.

Datele obținute demonstrează că ipoteza lansată se confirmă, și anume, că procesul de ghidare în carieră a elevilor va fi eficient, dacă vor fi determinate sferele de interes, abilitățile elevilor și va fi elaborat şi validat experimental programul de formare și ghidare în carieră a elevilor din ciclul liceal.

Repartiția subiecților pe tipuri de personalitate predominante, din clasa a XI:

Relația de congruență dintre tipurile de personalitate, abordată comparativ (preformare și postformare):

Concluzii generale: Evoluția managementului, în general și a managementului orientării în carieră, în special, s-a produs în funcție de o anumită viziune despre om și filosofie a educației promovată într-o anumită perioadă istorică.

- Procesul de ghidare în carieră îl sprijină pe individ să-şi îndeplinească propria carieră, prin a-și descoperi propriile puncte forte, a-și valorifica neajunsurile prin diferite alternative și a-și orienta eforturile spre diferite oportunități.
- Comparând datele din etapa de preformare și postformare, putem afirma că există o creștere a relațiilor de congruență, și anume de la 52 la 68%, iar cu relații de congruență relativă sau chiar necongruență se identifică doar 32%, în comparație cu 48% de până la intervenție, observându-se o scădere de 16% dintre subiecții chestionați, de unde deducem că există îmbunătățiri ce țin de alegerea tipurilor de interese și personalități în raport cu caracteristicile și specificul acestora, ceea ce demonstrează că elevii în urma activităților desfășurate de autocunoaștere, comunicare, lucru în echipă, analiza atu-urilor și punctelor slabe au devenit mai siguri, decișii, stabili în alegerile lor, și oscilează mai puțin de la o preferință la alta.

Recomandări: Considerând faptul că familia reprezintă un factor de bază ce influențează procesul de ghidare a elevilor din ciclul liceal în carieră, propunem părinților:

1. Armonizaţi punctele de vedere ale familiei cu ale elevului şi cu ale specialiştilor, dacă e nevoie de o opinie avizată.
2. Nu refuzaţi niciodată dialogul, când e vorba de a lua o decizie.
3. Explicaţi prin argumente concrete orice poziţie adoptată.
4. Centraţi-vă deciziile pe o viziune cât mai adecvată despre copil şi căutaţi să aveţi obiective comune cu familia.

Următorul pilon important în procesul de ghidare a carierei îl constituie școala, de aceea propunem cadrelor didactice, specialiștilor, psihologilor recomandările:

5. Dezvoltați procesul de luare a deciziei, prin ajutarea elevilor în cultivarea competenţelor de luare a deciziilor, dar şi în definirea, înţelegerea şi utilizarea informaţiilor specifice diferitelor alternative opţionale.
6. Stabiliți diferențele individuale. Recunoaşterea diferenţelor capacităţilor individuale şi, respectiv, a şanselor oferite oamenilor în valorificarea acestora pe cale proprie.
7. Dezvoltați flexibilitatea şi capacitatea de adaptare la schimbări.

Recomandat
Mihail PAIU, dr., conf. univ.